

UBND TỈNH ĐỒNG NAI
SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ

BÀI DỰ THI

SẢN PHẨM TRUYỀN THÔNG
KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ NĂM 2015

GIAN LẬN TRONG MẶT HÀNG ĐÓNG GÓI SẴN

Đồng Nai, tháng 12 năm 2015

Gian lận trong mặt hàng đóng gói sẵn

Để tránh hành vi cân thiếu, cân đều tại các chợ, người tiêu dùng đã chuyển dần sang mua các mặt hàng được đóng gói sẵn, có ghi trọng lượng rõ ràng và có đủ các thông tin về sản phẩm. Tuy nhiên, lợi dụng lòng tin của người tiêu dùng, đã có không ít doanh nghiệp cũng dùng chiêu thức gian lận trọng lượng hàng hóa.

*** Người tiêu dùng bị thiệt**

Hiện nay với nền văn minh thương mại càng phát triển thì các mặt hàng đóng gói sẵn cũng phát triển theo và được rất nhiều người tiêu dùng ưu tiên lựa chọn. Tuy nhiên khi được hỏi thì hầu hết người tiêu dùng đều lắc đầu, không mấy ai thắc mắc về khối lượng hay cân lại hàng đóng gói sẵn đã mua. Mà nếu có thắc mắc thì cũng lắm chỉ là phàn nàn với chủ cửa hàng. Ví dụ như mua một chai nước giải khát để uống thì có thiếu đi một ít thôi thì cũng không làm ảnh hưởng sức khỏe nên thành ra hầu hết người tiêu dùng cũng không quan tâm. Vì thường những sản phẩm này có giá trị quá nhỏ, không gây nhiều ảnh hưởng để người mua phải vất vả chứng minh rằng nhà sản xuất đã cố tình đóng thiếu khối lượng. Thứ hai cũng có trường hợp biết thiệt hại như vậy nhưng để đòi được quyền lợi cũng lắm gian truân, nếu kiện có thắng đi chẳng nữa thì phần quyền lợi của mình đòi được có đủ trả cho những công sức mình bỏ ra để đi kiện hay không. Có

Hàng đóng gói sẵn được bày bán khắp nơi

thể nói, việc gian lận trên từng sản phẩm là không nhiều nhưng nếu cộng dồn hết các sản phẩm hàng hóa lại thì con số gian lận là rất lớn, mang về nguồn lợi nhuận bất chính lớn cho doanh nghiệp.

Đánh vào tâm lý đó cũng như thói quen của người tiêu dùng thường không kiểm tra lại hàng hóa, đã có không ít doanh nghiệp gian lận khối lượng hàng đóng gói sẵn để móc túi người tiêu dùng.

Hàng đóng gói sẵn là hàng hóa được định lượng theo đơn vị đo khối lượng, thể tích, diện tích, chiều dài hoặc số đếm, được đóng gói và ghi định lượng trên nhãn hàng hóa mà không có sự chứng kiến của bên mua. Đến thời điểm hiện tại hàng đóng gói sẵn không chỉ xuất hiện tại các siêu thị mà còn được bày bán tại khắp các chợ hay những điểm kinh doanh nhỏ lẻ. Các mặt hàng đóng gói sẵn thường là những sản phẩm tiêu dùng hàng ngày như: bánh kẹo, bia rượu, nước giải khát, dầu ăn, muối, bột ngọt, hàng đông lạnh, hoa quả sấy khô, gạo, hàng khô, xà bông, chất tẩy rửa...

Đoàn kiểm tra liên ngành kiểm tra về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng sản phẩm bánh trung thu

Người sản xuất, kinh doanh không chân chính đã lợi dụng vào đặc tính của hàng đóng gói sẵn (không có sự chứng kiến của bên mua) để thực hiện các hành vi vi phạm như: hàng hóa không đủ định lượng được công bố trên nhãn, thông tin về tiêu chuẩn, chất lượng không đúng quy định, các nội dung ghi nhãn

không phù hợp,... mà người tiêu dùng ít để ý đến, làm thiệt hại đáng kể đến lợi ích của người tiêu dùng.

Kiểm tra định lượng bánh kẹo

Việc quản lý về đo lường đối với hàng đóng gói sẵn theo định lượng được quy định bởi Luật Đo lường. Với trách nhiệm quản lý thống nhất, Bộ Khoa học và Công nghệ đã cụ thể hóa yêu cầu quản lý trên thông qua việc ban hành nhiều văn bản triển khai, mà gần nhất là Thông tư số 21/2014/TT-BKH-CN quy định về đo lường đối với lượng của hàng đóng gói sẵn.

Năm 2015, Bộ Khoa học và Công nghệ đã chỉ đạo các tỉnh thành trong cả nước triển khai cuộc thanh tra chuyên đề về về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng, nhãn hàng hóa, mã số mã vạch và sở hữu công nghiệp đối với hàng đóng gói sẵn. Qua thanh tra 2867 cơ sở, phát hiện 556 cơ sở vi phạm và xử phạt hành chính trên 1,7 tỷ đồng, truy thu số tiền thu lợi bất hợp pháp do gian lận về đo lường trên 13 triệu đồng.

Riêng tỉnh Đồng Nai, trong năm 2015, Sở Khoa học và Công nghệ đã tổ chức thanh tra tại 59 tổ chức, doanh nghiệp sản xuất kinh doanh hàng đóng gói sẵn và đã có 20 tổ chức, doanh nghiệp vi phạm về đo lường, tính hợp quy nhãn hàng hóa không phù hợp tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật công bố và vi phạm mã số, mã vạch.

Kiểm tra, lấy mẫu nước và niêm phong mẫu nước uống đóng chai để mang về thử nghiệm

Hiện nay, việc xử phạt hành vi gian lận hàng đóng gói sẵn được thực hiện theo Nghị định 80/2013/NĐ-CP. Theo đó, hành vi vi phạm về hàng đóng gói sẵn được xử lý tùy theo quy mô vi phạm. Ví dụ: nếu vi phạm mà khoản thu lời bất hợp pháp do thực hiện hành vi vi phạm của doanh nghiệp mà lớn thì sẽ bị mức xử phạt lớn; nếu hành vi vi phạm vượt quá 200 triệu đồng thì có thể bị xử phạt từ 1 đến 2 lần giá trị thu lợi bất hợp pháp; nếu giá trị thu lợi bất hợp pháp trên 500 triệu đồng thì có thể bị xử phạt từ 4 đến 5 lần giá trị thu lợi bất hợp pháp. Như vậy, khi hành vi vi phạm càng lớn thì doanh nghiệp sẽ bị mức xử phạt càng cao.

Ngoài xử phạt chính, cơ quan thanh tra còn được áp dụng hình thức xử phạt bổ sung, biện pháp khắc phục hậu quả đối với các cơ sở vi phạm như buộc thu hồi hàng hóa vi phạm về ghi nhãn trả lại nhà sản xuất; buộc tiêu hủy hàng hóa quá hạn sử dụng; buộc thu hồi và tái chế đối với hàng hóa có chất lượng không phù hợp quy chuẩn kỹ thuật; buộc định lượng lại hàng hóa trước lúc đưa vào lưu thông; buộc kiểm định phương tiện đo trước khi đưa vào sử dụng...

Chưa đủ nguồn lực để kiểm tra

Đồng Nai là một tỉnh công nghiệp với trên 30 khu công nghiệp đã đi vào hoạt động, với rất nhiều tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh hàng đóng gói sẵn. Thực hiện vai trò quản lý tại địa phương, Thanh tra Sở Khoa học và Công nghệ đã tiến hành nhiều đợt thanh tra đối với các tổ chức, cá nhân sản xuất, kinh doanh, phân phối các mặt hàng đóng gói sẵn trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên do nhân lực mỏng, địa bàn rộng nên công tác thanh tra hàng đóng gói sẵn còn dàn trải, chưa tập trung vào các nhóm hàng thiết yếu phục vụ đời sống nhân dân. Bên cạnh đó, mặc dù sai về định lượng là một hành vi vi phạm phổ biến nhất đối với hàng đóng gói sẵn, song thiết bị kiểm tra của cơ quan chuyên ngành còn thiếu và lạc hậu.

Hội nghị tổng kết thanh tra chuyên đề năm 2015 về hàng đóng gói sẵn

Thực tế đó đã tạo điều kiện cho 16 nhóm hàng đóng gói sẵn với vài trăm ngàn mặt hàng lưu thông trên thị trường tỉnh thiếu sự quản lý chặt chẽ của cơ quan nhà nước. Cơ quan quản lý không thể kiểm tra hết, nên người tiêu dùng bị móc túi từ việc hàng hoá thiếu khối lượng là điều không thể tránh khỏi.

Trong khi đó, lỗi gian lận được tập trung hoàn toàn vào nhà sản xuất, vì những đại lý phân phối, kinh doanh chủ yếu là hưởng hoa hồng, ăn chênh lệch giá, họ không có trách nhiệm can thiệp vào khối lượng tịnh của sản phẩm vì tất cả đã được đóng gói sẵn. Chính vì vậy cũng giống như người tiêu dùng, những đại lý, nhà phân phối, cơ sở kinh doanh luôn hy vọng vào sự làm ăn chân chính của nhà sản xuất, để cùng nhau giữ chữ tín và bảo đảm quyền lợi chính đáng cho người tiêu dùng.

Bên cạnh kêu gọi hay đúng hơn là đòi hỏi sự chân chính từ nhà sản xuất để diệt tận gốc tình trạng gian lận, thì với ngành chức năng - lực lượng thanh kiểm tra, ý thức của giới kinh doanh và cả chính người tiêu dùng cũng góp phần hạn chế tình trạng này. Trong quá trình sử dụng sản phẩm, nếu người tiêu dùng thấy có dấu hiệu bất thường nào về khối lượng của sản phẩm thì hãy phản ánh

ngay với cơ quan chức năng như Sở KH&CN, Chi cục Quản lý thị trường, Hội bảo vệ người tiêu dùng, cơ quan báo chí,... để làm rõ sự việc, đưa các nhà sản xuất gian lận ra ánh sáng.

Để hoạt động kinh doanh ngày càng lành mạnh, người tiêu dùng không bị thiệt hại, thì yêu cầu trước khi chọn mua sản phẩm cần lựa chọn các sản phẩm của những công ty, đơn vị có thương hiệu, nên kiểm tra kỹ về khối lượng, trọng lượng, hạn sử

Kiểm tra nhãn hàng hóa

dụng, xuất xứ hàng hóa, mẫu mã hàng hóa trước khi mua. Không nên mua ở những cửa hàng bụi bặm, ẩm ướt, nóng, nắng, mất vệ sinh. Không nên mua ở những nơi không có phương tiện bảo quản lạnh, những nơi bày bán dưới nắng, nóng, ẩm ướt, bụi bặm, khói, hơi, khí, gần xăng, dầu, sơn, hoá chất trừ sâu,...